

Fler anmälningar mål med nya Lex Maria-föreskrifter

Fler anmälningar enligt Lex Maria. Det hoppas Socialstyrelsen få med ändrade föreskrifter.

II Socialstyrelsens syfte är att tillämpningen av Lex Maria blir mer inriktad på prevention och mindre på repression. Men själva lagtexten och skyldigheten för Socialstyrelsen att anmäla ärenden till HSN är oförändrad.

Det nya i föreskrifterna, som också är mer kortfattat formulerade, är följande:

Det finns två anmälningsblanketter i stället för en. Den ena används när allvarlig skada inträffat, den andra då risk för allvarlig skada iakttagits men utan att skada uppstår.

I det senare fallet ska Socialstyrelsen eventuellt tillämpa en enklare handläggning. Exakt hur denna handläggning ska se ut är ännu inte klart.

På båda blanketterna ska verksamhetschefen eller medicinskt ansvarig sjuksköterska göra en riskbedömning.

I de fall då allvarlig skada uppkommit

ska patienten beredas tillfälle att yttra sig. Tidigare fanns endast en skyldighet att informera patienten om att fallet anmälts.

De nya föreskrifterna ökar också trycket på vårdgivarna att göra den person som utsetts att fullgöra vårdgivarens anmälningsplikt till en betydelsefull person för kvalitetsstyrningen och det medicinska säkerhetsarbetet.

Läs mer på www.sos.se under Publicerat, Nyutkommet.

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se

Nytt nationellt vårdprogram för behandling av tuberkulos

Nu pågår arbetet med att ta fram ett nytt nationellt vårdprogram om tuberkulos, tbc.

Behovet av uppdaterad kunskap om diagnos, behandling och förebyggande åtgärder är stort, säger professor Gunnar Boman, lung- och allergikliniken vid Akademiska sjukhuset i Uppsala. Han är utsedd av Socialstyrelsen att leda arbetet med ett nytt vårdprogram.

II Socialstyrelsens nuvarande allmänna råd kom 1990, och sedan dess har mycket hänt, säger Gunnar Boman.

Varje år insjuknar i Sverige närmare 500 personer i tbc. Och även om antalet insjuknade långsamt sjunker, så handlar det inte om samma tydligt nedåtgående kurva som före 1990. Samtidigt är kunskapen om diagnos och behandling av tbc bristfällig. Det visade bland annat den studie utförd av Kvalitetsgruppen för tuberkulosbehandling, i vilken 783 tbc-fall diagnostiserade mellan augusti 1994 och december 1995 ingick (Läkartidningen 48/2000, sidorna 5613–5616).

– Behandlingsresultatet visade sig

vara sämre än vi hade trott; 9 procent av patienterna dog inom 12 månader från diagnostillfället och det tyder på att sjukdomen ofta upptäcks för sent, säger Gunnar Boman, som även ingick i Kvalitetsgruppen för tuberkulosbehandling.

Lättanvänt hjälpmedel

Frågor om tuberkulos kommer allt oftare från inte minst primärvård, företagshälsovård och flyktingsjukvård, säger Gunnar Boman.

Målsättningen är därför att det nya nationella vårdprogrammet ska fungera som ett lättanvänt hjälpmedel för läkaren, och innehålla såväl aktuella författningar som information och allmänna råd.

I arbetsgruppen ingår representanter från universitetssjukhus, Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen. Om arbetet går som beräknat ska det finnas ett förslag till »Nytt nationellt vårdprogram, allmänna råd om tuberkulos« före årsskiftet 2002/2003, som då kan gå ut på bred remiss.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

I luren: Lennart Wetterberg Hallå, hur viktig är er upptäckt?

II Lennart Wetterberg, professor emeritus vid institutionen för klinisk neurovetenskap på Karolinska institutet, har tillsammans med bland andra forskningsingenjör Rolf Nybom och rektor vid KI Hans Wigzell upptäckt en sorts partiklar i ryggmärgsvätskan hos schizofrenipatienter (se sidan 3423 under Nya rön i detta nummer).

Upptäckten beskrivs i augustinumret av Neuroscience Letters.

Partiklarna har kunnat urskiljas tack vare ny förfinad teknik, men deras art är ännu okänd.

Hur viktig är upptäckten?

– Det kan bara framtiden utvisa. Det beror på vad partiklarna innehåller. Schizofreni beror sannolikt på en kombination av ärftlighet och miljö som leder till förändringar som försämrar signalöverföringen mellan synapser i hjärnan.

Nästa steg i forskningen blir att fastställa vilka ämnen partiklarna innehåller, när i sjukdomsförloppet partiklarna först visar sig och om de förändras i samband med olika typer av behandling. Det finns än så länge inga tecken på att de är vare sig virus, bakterier eller prioner. Och det finns inga tecken på att de delar sig.

– Vi ska se om de liknar något som finns naturligt i nervvävnaden och som normalt inte ska förekomma i ryggmärgsvätskan.

Tanken är att om partiklarnas karaktär kan fastställas kanske man kan gå mer direkt på de delar i ämnesomsättningen som berörs vid schizofreni, fastställa orsaken till sjukdomen och på sikt åstadkomma en botande behandling.

Vad betyder upptäckten för dig personligen?

– Jag känner stor tillfredsställelse med att vi kommit så långt att vi kunnat rapportera om fynden. Det ligger mer än tio års forskning bakom.

Idag, torsdag 29 augusti, klockan 15 hålls ett öppet seminarium om de nya rönen i Rockefeller salen på Karolinska institutet.

Lennart Wetterberg

Foto: Privat

Elisabet Ohlin

elisabet.ohlin@lakartidningen.se